

van 1924 diensten volgens Pools-Russische ritus in de sjoel Oppert 129. In 1931 zijn de diensten gehouden in de Verlaatstraat, in 1936 aan de Rechter Rottekade.

Tsofouno. De vereniging 'Noordwaarts' heeft vanaf 1933 Tisjri-diensten (maand van de hoge feestdagen) georganiseerd voor de joodse inwoners van Hillegersberg, Schiebroek en Rotterdam-Noord. De hoofdsynagoge stelde meubilair, wetsrollen en kerksieraden ter beschikking. Er zijn onder andere diensten gehouden in een gebouw Kleiweg hoek Straatweg. Om de saamhorigheid te bevorderen werd in de wintermaanden een sociëteit georganiseerd.

Nefoutsous Jisroeil. 'De Verstrooiden van Israël', II Kronieken 18,16. Deze vereniging was gevestigd in Rotterdam-Zuid (de linker Maasoever). In de jaren dertig woonde hier een betrekkelijk groot aantal joden. Op de hoge feestdagen in de jaren 1930 tot en met 1933 en van 1935 tot in de oorlogsjaren werden door deze vereniging diensten gehouden in een gehuurd lokaal²⁷).

Het gesticht voor Israëlietische oude lieden en zieken. De zieken en bejaarden werden door de Joodse gemeente vanouds in één gebouw ondergebracht, zoals in de Houtlaan (wijk 15 nr. 724) van 1866 tot 1900. In 1900 werd een nieuw oudeliedenhuis en ziekenhuis betrokken aan de Claes de Vrieselaan 70, tevens gelegen aan de Schietbaanlaan. De sjoel van het oudeliedengesticht aan de Claes de Vrieselaan telde zes rijen aan de linker- en twee aan de rechterkant²⁸). Buitenstaanders hadden vrij toegang. De deportatie van de verpleegden van het Joodse Ziekenhuis en Oudeliedengesticht op 26 februari 1943 maakte een eind aan de in deze sjoel gehouden diensten. Na de oorlog werden kampbewoners in het gebouw opgevangen en werd ook de sjoel weer in gebruik genomen wegens plaatsgebrek in andere synagogen.

De chewres kwamen niet alleen tegemoet aan de wens om in de sjoel een eigen minhag of ritus te volgen, zoals dat bij de Portugese en Oostjoodse verenigingen het geval was, maar ook aan de behoefte om de band met het geloof te blijven onderhouden als men ver van de grote synagogegebouwen af woonde.

NOTEN

- 1) Hausdorff p. 71; Slagter p. 416.
- 2) Slagter p. 421.
- 3) Isr. Nieuwsbode 30 jan., 26 mrt. en 30 apr. 1880; WIH 8 apr. 1892.